

flægtet, og det, at man en Tid ved Sorø Akademi har holdt en Landboskole, og senere ogsaa har undervist i realistiske Fag, indeholder ikke den mindste Anledning til at vedblive en Postering — thi Andet er det ikke — som kommer mig ikke at svare til den Udvikling, vi stræbe til. Den ærede Minister vil ikke nægte mig, at vi ere komne saa vidt, at det er paa-lagt Professorene at læse i de forskjellige Institutter uden særlig Lønning, og det er et meget stort Skridt; han vil heller ikke nægte mig, at vi ere komne til at arbejde henimod at faae deres Samlinger til at være de samme, og at vi arbejde hen paa, at de ikke hver især skulle holde Bogsamlinger for sig, men at de saavidt muligt ogsaa i denne Henseende arbejde i Fællesskab. Lader vs ogsaa haandhæve dette Fællesskab; det vil, naar vi engang igjen komme til at gennemgaae Lønningen for de forskjellige Lærere, for Professorene ved Universitetet og den polytechniske Skole, lette vs Arbeidet i en meget betydelig Grad.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Den ærede Rigsdagsmand har jo sin egen Talemaade med Hensyn til flere forskjellige Ting; saaledes siger han, at naar en Fader vil anvende en 3 à 4,000 Rd. paa sin Søn; saa spørger han ham derved en Livrente paa 12 à 1,400 Rd. om Aaret. Det vil jo i den sædvanlige Sprogbrug forstaaes saaledes, at den, der har en Livrente, faaer Pengene uden at gjøre Noget derfor (Tschering: Nei!). So, det er den sædvanlige Opfattelse af en Livrente. Naar derimod den ærede Rigsdagsmand nu taler om en Livrente, saa forstaaer han derved Embedsmændens Gage (Tschering: Hør!), men naar han kalder den en Livrente, saa indeholder det den Institution, at det, som Embedsmændene gjør, har slet ikke noget videre Værd og Betydning, at hans Embede er en Sinecure, og at det er, som om han faaer Gågen for Intet. — Den ærede Rigsdagsmand bemærkede, at Universitetet vilde staae saa overordentligt fattigt, hvis det ikke havde den polytechniske Skole; men den ærede Rigsdagsmand har aldeles overseet, at

den polytechniske Skole har havt sin allervæsentligste Støtte i Universitetslærerne; netop den Omstændighed, at der har været Universitetslærere, der have været ordentlig gagerede som saadanne, har gjort det muligt at faae den polytechniske Lærestiftelse oprettet, det er alene blevet muligt derved, at de kun fik et lille Tillæg fra denne for at holde Forelesninger og besørge de øvrige Forretninger ved samme. Den polytechniske Skole er en Uffødsning af Universitetet, den har havt sin væsentligste Støtte just i dette. So mere Priis derfor den ærede Rigsdagsmand sætter paa den polytechniske Skole, desto mere maa han ogsaa prise Universitetet, fra hvilket den er udgaaet. Alt, hvad den ærede Rigsdagsmand har bemærket, kan i og for sig være rigtigt; men det staaer slet ikke i Forbindelse med den Sag, hvorom der her handles. Naar den ærede Rigsdagsmand bemærkede, at der var nogle Børn, der kunde tænke, og nogle, der kunde lære, og at kun de Sidste gik i lærde og i private Skoler; der arbejde med samme Formaal som disse, saa maa jeg tilstaae, at den ærede Rigsdagsmands Ubekjendtskab med disse Skoler i høieste Grad forundrer mig; thi jeg kan forsikre ham, at Hovedformaalet ved de lærde Skoler er just at udvikle Tænkningen, og det er netop det, der kan gjøre det besværligt at komme igennem for dem, hvis Tæneevne ikke er udviklet. Det er saaledes en fuldkommen Misforstaaelse, hvori den ærede Rigsdagsmand her har gjort sig skyldig. So, jeg vil sige den ærede Rigsdagsmand, at efter min Mening kunde man meget snarere anføre som en Bebreidelse mod det lærde Skolevæsen, at det lægger altfor ubelukkende Vægt paa Tænkningen, at det seer altfor stærkt bort fra andre Formaal for den menneskelige Uddannelse, fra det, som er nødvendigt for et fuldstændigt harmonisk uddannet Menneske, at det lægger for lidt Vægt paa, at Mennesket har et Dye, at det har et Dre, der skal dannes, at Legemet skal modtage sin hele Udvikling, kort sagt, at det netop gaaer noget for eenstidigt i Tænkens Retning.